

DATO: 13. august 2020
PROJEKTNR.: 4015
jj/kbj/JJ/BI/KBJ

NOTAT

Vedr.: Vurdering af Forsyningssekretariatets effektiviseringsanalyse

DANVA finder ikke, at Forsyningssekretariatets vurdering af vandsektorens effektiviseringspotentiale 2020-2030 er retvisende. Vandselskaberne skal være effektive, det arbejder de hårdt for af egen drift, og har siden 2011 fået reduceret indtægtsrammerne med 2,7 mia. kr. Også af den grund er det vigtigt, at de effektiviseringskrav, der stilles af myndighederne, er baseret på et korrekt grundlag.

Urealistisk og fejlbehæftet beregning af effektiviseringspotentialet

Forsyningssekretariatet (FS) har udarbejdet en analyse, som har afdækket et historisk højt effektiviseringspotentiale i vandsektoren. I analysen konkluderes det, at der frem mod 2030 kan høstes besparelser på yderligere 3,85 mia. kr. hos vandselskaberne. FS vurderer samlet set, at effektiviseringspotentialet på trods af det store beløb er "et konservativt men usikkert skøn".

Analysens indhold bygger imidlertid på urealistiske forudsætninger, og man får flere steder regnet det samme effektiviseringspotentiale med to gange. Det betyder, at FS kommer frem til, at der kan effektiviseres over 1/3 af de årlige omkostninger, svarende til 3,85 mia. kr. på ti år ud af et samlet beløb på 11,5 mia. kr. Dette, mener DANVA, er en markant overvurdering af effektiviseringspotentialet.

Ikke egnet som politisk beslutningsgrundlag

Det under DANVA, at analysen har så mange fejl, mangler og urealistiske antagelser, og at den ovenikøbet udgiver sig for at være en konservativ analyse. DANVA mener ganske enkelt ikke, at analysen er egnet til at være basis for politiske beslutninger og opfordrer derfor forligskredsen til at få en uvildig instans til at kvalitetssikre Forsyningssekretariatets analyse.

I følgende afsnit er der en kort opstilling af de overordnede problemer.

Benchmarking

Forsyningssekretariatet regner med, at vandsektoren kan hente 1,15 mia. kr. ud af et samlet benchmarking-effektiviseringspotentiale på 847 mio. kr. Når Forsyningssekretariatet mener, at der kan hentes større effektiviseringspotentiale, end der er i vandsektoren i dag, så skyldes, det at de medregner effektiviseringsmuligheder, sekretariatet forventer, der opstår i fremtiden. Problemet med dette er, at de allerede har indregnet de fremadrettede forbedringer i den delanalyse, der hedder "Produktivitetsudvikling".

Da langt hovedparten af vandselskabernes anlæg holder i 50-75 år, kan man de næste 10 år ikke indhente hele effektiviseringspotentialet på investeringer. Man kan jo ikke sænke indkøbsprisen på et anlæg, før det igen udskiftes. Det tager Forsyningstilsynet, der regulerer el, varme og gas, hensyn til i dets tilsvarende analyse. Bruger man tilsynets metode på vandsektoren, får man, at vandselskaberne i benchmarkinganalysen kan indhente ca. 350 mio. kr., hvilket er ca. 800 mio. kr. mindre, end Forsyningssekretariatet regner sig frem til.

Produktivtetsudvikling

Forsyningssekretariatet mener, at vandsektoren kan følge produktivtetsudviklingen i industrien, aktuelt svarende til en årlig effektivisering på 1,4 %. Industrien er en højdespringer inden for produktivtetsudvikling. Den private sektor har i samme periode til sammenligning haft en udvikling på 0,1%. DANVA mener sammenligning med industrien er urealistisk. Industrien har blandt andet haft betydelige fremgang ved at udflage produktion til andre lande, hvorimod vandsektoren har en produktion, der er stedbunden til at skulle foregå i Danmark. Desuden har vandselskaberne ikke mulighed for at øge salget og skabe vækst på den måde, som f.eks. Novo Nordisk og LEGO, de bliver sammenlignet med, har.

Forsyningstilsynet vurderer på el og varme, at en produktivtetsudvikling på 0,5-1% er realistisk – altså godt det halve af Forsyningssekretariatets estimat, der beskrives som konservativt.

Konsolideringspotentiale

En væsentlig fejl er også, at vandselskaber, der allerede er fusioneret ind i koncerner med datterselskaber i flere kommuner, indgår med deres datterselskaber og ikke aggregeret som koncern i FS's analyser. Dermed ser disse selskaber ud til at være små, mens de ifølge FS's øvrige beskrivelser, fx i figur 2.4, bør betragtes som fusionerede selskaber, der allerede har høstet konsolideringsgevinster. Denne fejl påvirker regressionerne, men også den aktuelle størrelse på selskaberne og dermed mulighederne for fremtidige fusioner, som overvurderes, fordi mange selskaber allerede er fusioneret.

FS har desuden fortsat ikke afrapporteret, om sekretariatet finder et konsolideringspotentiale på totalomkostningerne for drikkevandsselskaber, der fremadrettet er omfattet reguleringen (andel over 800.000 m³). DANVA beregninger indikerer, at det ikke er tilfældet.

Potentiale ved eksisterende teknologiudvikling

Effektiviseringspotentialet på 300 mio. kr. bør udgå, da Forsyningssekretariatet antager, at vandselskaberne har højere omkostninger i indtægtsrammen, end det er tilfældet. Korrigerer man for dette, finder man, at der ikke er et effektiviseringspotentiale fra denne analyse.

Vurdering af potentiale

Beregner man effektiviseringspotentialet i vandsektoren med den metode, Forsyningstilsynet benytter, finder man et potentiale på 0,95-1,5 mia. kr. Altså cirka en tredjedel af det potentiale, Forsyningssekretariatet finder:

Område (tal i mio. kr.)	Forsyningssekretariatet (FS)	Forsyningstilsynets metode
Bagudskuende potentiale - efterslæb		
Benchmarking – efterslæb	1.150	350
Konsolidering	750	Ikke med
Løn ned til konkurrenceudsat niveau	50	Ikke med
Fremadskuende potentiale		
Potentiale ved eksisterende teknologiudvikling	300	Ikke med
Produktivtetsudvikling frem til 2030	1.600	600-1.150
I alt	3.850	950-1.500
	FS	DANVA:
Regulatorisk overskud i 2018	1.300	-800

Regulatorisk overskud

Forsyningssekretariatet finder herudover et regulatorisk overskud i 2018 i spildevandsektoren på 1,3 mia. kr. Benytter man Forsyningssekretariatet egen udviklede POLKA-metode, der blev stadfæstet af Højesteret som korrekt i forbindelse med vandsektorens skattesag, får man ved brug af sekretariatets egne omkostningsopgørelser fra benchmarkingen i stedet et underskud på 800 mio. kr.

Det af Forsyningssekretariatet beregnede overskud opstår alene, fordi FS ikke benytter dets egen hidtidige metode for opgørelse af afskrivninger. I stedet benytter Forsyningssekretariatet tal fra selskabernes årsregnskaber, der kun i varierende grad er opdateret til at bruge den standardiserede POLKA-metode.

